

## **Ekonomiutskottet**

### **Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om ordningsföljden för betalningar till borgenärer i kreditinstitut och vissa värdepappersföretag**

#### **INLEDNING**

##### ***Remiss***

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om ordningsföljden för betalningar till borgenärer i kreditinstitut och vissa värdepappersföretag (RP 112/2018 rd): Ärendet har remitterats till ekonomiutskottet för betänkande.

##### ***Sakkunniga***

Utskottet har hört

- regeringssekreterare Katri Aho, finansministeriet
- jurist Elina Viitanen, Finansinspektionen
- bankresolutionsexpert Harri Hämäläinen, Verket för finansiell stabilitet
- ledande expert Ingalill Aspholm, Finanssiala ry
- professor Seppo Villa.

#### **PROPOSITIONEN**

I propositionen föreslås det ändringar i kreditinstitutslagen, lagen om investeringstjänster, lagen om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag, lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform, lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform och sparbankslagen.

Syftet med propositionen är att genomföra det i december 2017 antagna direktivet om ändring av Europeiska unionens så kallade resolutionsdirektiv vad gäller ordningsföljden för betalningar till borgenärer. Samtidigt klarläggs rätten för kreditinstitut och vissa värdepappersföretag att avtala om förmånsrätt för efterställda finansiella instrument på det sätt som förutsätts i Europeiska unionens lagstiftning.

Lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt.

## Betänkande EkUB 14/2018 rd

### UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

*Bakgrund till den föreslagna lagstiftningen.* Syftet med propositionen är att genomföra ändringarna i resolutionsdirektivet (2014/59/EU) vad gäller ordningsföljden för betalningar till borgenärer. Samtidigt klarläggs rätten för kreditinstitut och vissa värdepappersföretag att avtala om förmånsrätt för efterställda finansiella instrument på det sätt som förutsätts i Europeiska unionens lagstiftning.

Syftet är att stärka den privata sektorns kapacitet att absorbera förluster i händelse av en bankkras och att därigenom minska bankkrisernas negativa effekter på den finansiella stabiliteten och de offentliga finanserna.

I sista hand är det fråga om investeransvaret och mekanismen för att realisera det samt om den ordning i vilken borgenärer ska få betalning vid ett instituts resolution eller insolvens.

Ekonomiutskottet tillstyrker bestämmelserna i propositionen med ändringar, på det sätt som närmare framgår av detaljmotiveringen.

*Investeransvaret.* Enligt resolutionsdirektivet ska innehavar- och investeransvaret realiseras och finansiella instrument konverteras och skrivas ner på så sätt att den första riskbufferten är kärnprimärkapitalet (CET1), den andra övriga primärkapitalinstrument (AT1), den tredje supplementärkapitalinstrument (T2) och därefter andra finansiella instrument som är efterställda enligt avtal, och vidare ordinarie nedskrivningsbara skulder utan säkerhet i den ordning som följer av den nationella ordningsföljden för betalningar. Här beaktas dessutom vissa insättningars prioritet enligt direktivet.

Regeringen föreslår en ny lagfäst skuldklass för kreditinstitut och värdepappersföretag. I ordningsföljden för betalningar ska skuldklassen ha lägre prioritet än andra skuldklasser för ordinarie skulder utan säkerhet men högre prioritet än de skulder som avses i 6 § i lagen om den ordning i vilken borgenärer skall få betalning. Skuldförbindelsen ska uppfylla de tre kriterierna i direktivet: den får inte vara eller innehålla derivat, dess ursprungliga löptid ska vara minst ett år och i avtalsvillkoren för förbindelsen ska det konstateras att det i institutets förmånsrätt hör till just denna klass.

I ett *insolvensförfarande* görs betalning på en sådan skuld först efter annan ordinarie skuld utan säkerhet, men före en efterställd skuld.

I ett *resolutionsförfarande* ska värdet på en sådan skuld minskas före annan ordinarie skuld utan säkerhet, men efter en efterställd skuld.

Det rör sig alltså om en skuldklass för ordinarie efterställda skulder utan säkerhet. Borgenärer som har lika rätt till betalning ur tillgångarna i förhållande till beloppet av sina fordringar ska alltså i fråga om dessa institut delas in i två olika prioritetsklasser.

*Konsekvenser för sektorn.* Utskottet räknar med att införandet av en ny skuldklass inte i sig medför kostnader för instituten. Dessa kommer fortfarande att kunna ge ut både skulder som ingår i

## Betänkande EkUB 14/2018 rd

den nya klassen och vanliga skulder utan säkerhet som inte ingår i den nya klassen samt övriga finansiella instrument. Marknaden kommer i sinom tid att avgöra hur den nya skuldklassen prissätts. Det är sannolikt att prissättningen kommer att ligga mellan vanliga skulder utan säkerhet och skulder som är efterställda enligt avtal.

Utskottet anser att det här skuldinstrumentet av ny typ är välkommet i det befintliga urvalet av instrument. Institutet får fler instrument för medelsanskaffning och fler skuldposter att använda vid resolution samtidigt som resolutionsmekanismen stärks och finansieringsstrukturen blir mer varierad. Det nya instrumentet kan också väntas leda till fler investeringsalternativ med olika kreditrisk.

### DETALJMOTIVERING

#### 1. Lag om ändring av 1 kap. i kreditinstitutslagen

##### *1 kap. Allmänna bestämmelser*

**4 a §. Den ordning i vilken kreditinstitutets borgenärer ska få betalning.** Utskottet lyfter fram kvittningsrätten för fordringar som hör till den föreslagna nya prioritetsklassen. Den nya prioritetsklassen ska ha lägre prioritet än andra så kallade ordinarie fordringar men ändå högre prioritet än de fordringar som kommer i sista hand. Utskottet påminner om att konkurslagen begränsar rätten till kvittning av de fordringar som kommer i sista hand. Borgenären i en konkurs kan därmed inte få betalning för en eftersatt fordran framför borgenärer med högre prioritet genom att kvitta en fordran som kommer i sista hand mot en skuld som borgenären har till gäldenären.

Här måste det beaktas att AT1- och T2-instrument som är kapitalbasinstrument emitterade av kreditinstitut i stor utsträckning består av efterställda obligationer, det vill säga just de fordringar som ska komma i sista hand enligt lagen om den ordning i vilken borgenärer skall få betalning. Vid konkurs för ett kreditinstitut innebär kvittningsbegränsningen enligt konkurslagen att de AT1- och T2-instrument som emitterats av kreditinstitutet inte kan kvittas mot den skuld som borgenären har till banken. Det här underlättar för sin del nedskrivningen av skulder vid resolution, eftersom det inte uppstår någon risk för att borgenären prioriteras lägre vid resolution än vid konkurs. Om det inte fanns något kvittningsförbud vid konkurs skulle innehavaren av AT1- och T2-instrument i princip kunna kvitta fordringar av denna typ mot sin skuld till gäldenären.

Enligt förslaget ska den nya prioritetsklassen inte omfattas av kvittningsbegränsningen enligt konkurslagen. Instrument i den nya prioritetsklassen kan således bli uteslutna från skuldnedskrivningen vid resolution, om innehavaren också har skulder till banken.

Med hänsyn till att kreditinstitutet innehar varandras finansiella instrument i kors möjliggörs nu en situation där ett kreditinstitut innehar obligationer som hör till den nya prioritetsklassen i ett annat kreditinstitut under resolution medan det andra kreditinstitutet under resolution för sin del innehar ordinarie obligationer i det förstnämnda kreditinstitutet. Om ett kreditinstitut vid konkurs har rätt att kvitta en fordran som hör till den nya prioritetsklassen mot en ordinarie obligation,

## Betänkande EkUB 14/2018 rd

kommer den obligation som hör till den nya prioritetsklassen inte att kunna skrivas ner vid resolution.

Eftersom den nya prioritetsklassen syftar till att underlätta resolution och bidra till att investeransvaret realiserar är det inte konsekvent att ge innehavare av instrument i den nya prioritetsklassen rätt att kvitta fordringar av den här typen mot en skuld till kreditinstitutet. Ekonomiutskottet föreslår att paragrafen kompletteras med ett nytt 3 mom. med följande lydelse: *Vid konkurs för ett kreditinstitut får borgenären inte använda fordringar enligt 1 mom. 4 punkten för kvittning.*

### 2. Lag om ändring av 13 a kap. 2 § i lagen om investeringstjänster

*13 a kap. Likvidation och konkurs*

**2 §. Tillämpning av bestämmelserna i affärsbankslagen och kreditinstitutslagen.** På samma grunder som ovan i fråga om ändringen i 1 kap. i kreditinstitutslagen föreslår utskottet att motsvarande ändring görs i 13 a kap. 2 § i lagen om investeringstjänster: *På värdepappersföretag på vilka tillämpas lagen om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag tillämpas också vad som föreskrivs i 1 kap. 4 a § 1 mom. 3—5 punkten och 3 mom. i kreditinstitutslagen.*

## FÖRSLAG TILL BESLUT

Ekonomiutskottets förslag till beslut:

*Riksdagen godkänner lagförslag 3—6 i proposition RP 112/2018 rd utan ändringar.*

*Riksdagen godkänner lagförslag 1 och 2 i proposition RP 112/2018 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)*

### Utskottets ändringsförslag

## 1.

## Lag

### om ändring av 1 kap. i kreditinstitutslagen

I enlighet med riksdagens beslut  
*ändras* i kreditinstitutslagen (610/2014) 1 kap. 8 § 3 mom. och 12 kap. 13 § 1 mom., sådana de lyder, 1 kap. 8 § 3 mom. i lagen 1199/2014 och 12 kap. 13 § 1 mom. i lagen 637/2016 och

## Betänkande EkUB 14/2018 rd

fogas till 1 kap. en ny 4 a § som följer:

1 kap.

### Allmänna bestämmelser

4 a §

#### *Den ordning i vilken kreditinstitutets borgenärer ska få betalning*

Vid ett kreditinstituts konkurs, med avvikelse från vad som föreskrivs i lagen om den ordning i vilken borgenärer skall få betalning (1578/1992),

1) har fysiska personers och andra juridiska personers än sådana som överskrider gränsvärdena i 2 kap. 5 § 2 punkten i revisionslagen (1141/2015) ersättningsberättigade insättningar förmånsrätt i förhållande till de fordringar som avses i 2 § i lagen om den ordning i vilken borgenärer ska få betalning och till de ersättningar som avses i 3 punkten i detta moment,

2) har den del av en insättning som med stöd av 5 kap. 8 § i lagen om myndigheten för finansiell stabilitet (1195/2014) ersätts i sin helhet vid tillämpning av 1 punkten, förmånsrätt i förhållande till den del av insättningen som inte omfattas av skyddet,

3) har ersättningar som avses i 7 kap. 2 § 3 mom. i lagen om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag förmånsrätt i förhållande till de fordringar som avses i 2 § i lagen om den ordning i vilken borgenärer skall få betalning,

4) har fordringar som grundar sig på sådana skuldförbindelser som inte är eller som inte innehåller derivat och vars ursprungliga löptid är minst ett år, sämre förmånsrätt i förhållande till de fordringar som avses i 2 § i lagen om den ordning i vilken borgenärer skall få betalning och bättre förmånsrätt i förhållande till de fordringar som avses i 6 § 1 mom. i den lagen, om det i villkoren för skuldförbindelsen konstateras att det är fråga om en sådan skuldförbindelse som avses i denna punkt,

5) kan det avtalas om den inbördes förmånsrätten mellan fordringar enligt 6 § 1 mom. 3 punkten i lagen om den ordning i vilken borgenärer skall få betalning och om den inbördes förmånsrätten mellan fordringar enligt 4 punkten.

Vad som i denna paragraf föreskrivs om garanterad insättning ska också tillämpas på Verket för finansiell stabilitets regressfordringar enligt 5 kap. 15 § i lagen om myndigheten för finansiell stabilitet och på den gamla insättningsgarantifondens regressfordringar enligt 11 och 12 mom. i övergångsbestämmelserna i lagen om ändring av kreditinstitutslagen (1199/2014).

Vid konkurs för ett kreditinstitut får en borgenär inte använda fordringar enligt 1 mom. 4 punkten för kvittning. (Nytt 3 mom.)

## Betänkande EkUB 14/2018 rd

### 8 §

#### *Inlåningsbank*

---

I lagen om myndigheten för finansiell stabilitet föreskrivs om inlåningsbankers skyldighet att betala insättningsgarantiavgift och att höra till insättningsgarantisystemet.

### 12 kap.

#### **Bokslut, halvårsrapport och revision**

### 13 §

#### *Tillämpning av bestämmelser om revision och revisorer*

På kreditinstituts revision och revisorer tillämpas revisionslagen, och när det gäller kreditinstitut i aktiebolagsform dessutom aktiebolagslagen samt när det gäller kreditinstitut i andelslagsform dessutom lagen om andelslag, om inte något annat föreskrivs nedan.

---

Denna lag träder i kraft den 20 .

På fordringar som grundar sig på skuld som emitterats före ikraftträdandet av denna lag tillämpas bestämmelserna i 1 kap. 4 a § 1 mom. 4 punkten endast, om så avtalas.

---

## 2.

## **Lag**

### **om ändring av 13 a kap. 2 § i lagen om investeringstjänster**

I enlighet med riksdagens beslut  
*ändras* i lagen om investeringstjänster (747/2012) rubriken för 13 a kap. 2 §, sådan den lyder i lag 1201/2014, och  
*fogas* till 13 a kap. 2 §, sådan den lyder i lag 1201/2014, ett nytt 4 mom., som följer:

## Betänkande EkUB 14/2018 rd

13 a kap.

### Likvidation och konkurs

2 §

*Tillämpning av bestämmelserna i affärsbankslagen och kreditinstitutslagen*

---

På värdepappersföretag på vilka tillämpas lagen om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag tillämpas också vad som föreskrivs i 1 kap. 4 a § 1 mom. 3—5 punkten och 3 mom. i kreditinstitutslagen.

Denna lag träder i kraft den

20 .

3.

## Lag

### om ändring av 6 och 8 kap. i lagen om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag

I enlighet med riksdagens beslut

*ändras* i lagen om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag (1194/2014) 6 kap. 1 § 5 mom. samt 8 kap. 3 § 4 mom. och 7 § 3 mom. 5 punkten, av dem 6 kap. 1 § 5 mom. och 8 kap. 7 § 3 mom. 5 punkten sådana de lyder i lag 821/2017, som följer:

## Betänkande EkUB 14/2018 rd

### 6 kap.

#### **Nedskrivning och konvertering av värdet på aktier, andelar och vissa andra balansposter samt indragning av aktier och andelar**

##### 1 §

*Skyldighet att skriva ned det nominella värdet på poster i eget kapital samt att skriva ned och konvertera vissa andra balansposter*

Antalet aktier eller andelar i institutet ska minskas och andra i 1 mom. avsedda finansiella instrument skrivs ned och konverteras i omvänd förmånsrättsordning jämfört med förmånsrättsordningen vid en konkurs i de poster i eget kapital som avses i det momentet. Det första som nedskrivs och konverteras är sådant kärnprimärkapital som avses i artikel 26 i EU:s tillsynsförordning, det andra sådant övrigt primärkapital som avses i artikel 51 och det tredje sådant supplementärkapital som avses i artikel 62, om inte något annat följer av artikel 54. Nedskrivning av värdet på aktier, andelar och andra poster i eget kapital ändrar inte ägarens ansvar för förpliktelser som hänför sig till det nedskrivna värdet eller för eventuell skadeståndsskyldighet till följd av överklagande av sådana åtgärder som avses i 1 mom.

### 8 kap.

#### **Skuldnedskrivning och konvertering av skulder till kapitalbasinstrument**

##### 3 §

*Genomförande av nedskrivning och konvertering av skulder*

Om ett institut eller ett tillfälligt institut har finansiella instrument med sämre förmånsrätt vid konkurs, ska värdet av sådana skulder skrivs ned till fullt belopp innan värdet av skulder med bättre förmånsrätt skrivs ned. Värdet av övriga skulder ska skrivs ned först efter det att värdet av de finansiella instrument som avses i 6 kap. 1 § har skrivits ned till fullt belopp. Om ett institut eller ett tillfälligt institut har finansiella instrument som enligt villkoren kan konverteras till instrument som vid en konkurs har sämre förmånsrätt, ska instrumenten konverteras i enlighet med de villkor som gäller för dem, innan detta moment tillämpas.

## Betänkande EkUB 14/2018 rd

### 7 §

#### *Minimikrav för kapitalbas och nedskrivningsbara skulder*

De nedskrivningsbara skulderna kan räknas in i det sammanlagda belopp som avses i 1 mom. endast om

5) skulden inte är baserad på en garanterad insättning enligt 5 kap. 8 § i verklagen eller på insättningar som avses i 1 kap. 4 a § 1 mom. 1 punkten i kreditinstitutslagen,

Denna lag träder i kraft den 20 .

## 4.

### Lag

#### **om ändring av 18 och 21 § i lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform**

I enlighet med riksdagens beslut  
*upphävs* i lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform (1501/2001) 21 § 2 och 3 mom., sådana de lyder i lag 1204/2014, samt  
*fogas* till 18 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 642/2006, ett nytt 4 mom. som följer:

### 18 §

Finansiella instrument som räknas till sådant övrigt primärkapital som avses i artikel 51 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012 betraktas inte som skuld vid tillämpning av 20 kap. 7 § 2 mom. och 23 § i aktiebolagslagen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

**Lag**

**om ändring av 23 och 30 § i lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform**

I enlighet med riksdagens beslut  
*upphävs* i lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform (423/2013) 30 § 2 och 3 mom., sådana de lyder i lag 1205/2014, samt  
*fogas* till 23 § ett nytt 4 mom. som följer:

23 §

Finansiella instrument som räknas till sådant övrigt primärkapital som avses i artikel 51 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012 betraktas inte som skuld vid tillämpning av 23 kap. 7 § 2 mom. och 23 § i lagen om andelslag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

**Lag**

**om ändring av sparbankslagen**

I enlighet med riksdagens beslut  
*upphävs* i sparbankslagen (1502/2001) 118 § 2 och 3 mom., sådana de lyder i lag 1206/2014, *ändras* 122 § 1 mom. och  
*fogas* till 112 § ett nytt 2 mom. som följer:

112 §

Finansiella instrument som räknas till sådant övrigt primärkapital som avses i artikel 51 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och

## Betänkande EkUB 14/2018 rd

värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012 betraktas inte som skuld vid tillämpning av denna paragraf.

### 122 §

Angående skadeståndsskyldighet för en sparbanks stiftare och principaler, förvaltningsråds- och styrelsemedlemmar samt verkställande direktören föreskrivs i kreditinstitutslagen. Bestämmelser om revisorernas skadeståndsskyldighet finns i revisionslagen (1141/2015).

— — — — —

Denna lag träder i kraft den

\_\_\_\_\_  
20 .  
\_\_\_\_\_

Helsingfors 11.10.2018

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Martti Mölsä blå  
vice ordförande Harri Jaskari saml  
medlem Harry Harkimo liik  
medlem Hannu Hoskonen cent  
medlem Laura Huhtasaari saf  
medlem Lauri Ihalainen sd  
medlem Katri Kulmuni cent  
medlem Lea Mäkipää blå  
medlem Johanna Ojala-Niemelä sd  
medlem Arto Pirttilahti cent  
medlem Hanna Sarkkinen vänst  
medlem Ville Skinnari sd  
ersättare Lasse Hautala cent.

Sekreterare var

utskottsråd Teija Miller.